

УДОСКОНАЛЕННЯ СТАНДАРТІВ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ В УКРАЇНІ ЗАДЛЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ЦІЛЕЙ СПРАВЕДЛИВОГО ПРАВОСУДДЯ

Сценарій 4. Демонізація повноважень затверджувати ПАЕ та контролювати їх дотримання – утворення декількох альтернативних асоціацій адвокатів замість єдиної НААУ

Міжнародні стандарти адвокатської діяльності передбачають існування однієї або декількох асоціацій адвокатів, які здійснюють допуск до професії адвоката, встановлюють етичні стандарти та слідкують за їх дотриманням.

В Україні за Законом “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” 2012 року існує єдина НААУ, яка здійснює ці функції. Участь всіх адвокатів у ній є обов’язковою.

З 1 січня 2020 року згідно із змінами, внесеними до Конституції України щодо правосуддя, право представляти інтереси громадян та юридичних осіб в суді матимуть право виключно адвокати – запроваджується так звана “адвокатська монополія”. Метою цього є покращення якості професійної правничої допомоги шляхом поширення на всіх правників, які здійснюють представництво в суді, ПАЕ та дисциплінарної відповідальності за їх дотримання.

Втім, аналіз стану справ в адвокатурі за період з 2017 по 2018 роки – тобто за час існування НААУ як єдиної самоврядної організації (своєрідної монополії на встановлення етичних стандартів для адвокатів та контролю за їх дотриманням) – навпаки свідчить про погіршення стандартів адвокатської етики, якості правничої допомоги, що надається адвокатами, обмежену відповідальність та здатність адвокатської спільноти колегіально діяти в інтересах суспільства та цілях справедливого правосуддя.

У цьому зв’язку така “подвійна монополія” може суттєво погіршити можливості громадян для доступу до права і правосуддя, реалізації конституційних прав на професійну правничу допомогу та справедливий суд.

Варіантом вирішення цієї проблеми може бути збалансування “адвокатської монополії” як виключного права адвокатів на представництво в суді демонізацією в саморегулюванні адвокатури, тобто замість єдиної НААУ створення можливості добровільного утворення адвокатами альтернативних адвокатських асоціацій, кожна з яких самостійно встановлюватиме свої стандарти адвокатської етики та вимагатиме від своїх членів їх дотримання.

У такому разі не лише адвокати матимуть право вибору, членом якого професійного цеху бути на основі своїх внутрішніх переконань і цінностей, а найголовніше – клієнти адвокатів зможуть обирати адвокатів з тих асоціацій, чий авторитет вищий і довіра до яких більша.